

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто механізм управління інноваціями як важливий інструмент забезпечення їх конкурентоспроможності та сталого розвитку. Досліджено етапи процесу реалізації інновацій. Проаналізовано основні виклики, з якими стикаються підприємства при впровадженні інновацій.

Ключові слова: механізм управління інноваціями, інноваційна діяльність, організаційна структура, інноваційні процеси, конкурентоспроможність, ризики інновацій, розвиток підприємства.

Abstract

The innovation management mechanism is considered as an important tool for ensuring their competitiveness and sustainable development. The stages of the innovation implementation process were studied. The main challenges that enterprises face when implementing innovations are analyzed.

Keywords: innovation management mechanism, innovation activity, organizational structure, innovation processes, competitiveness, innovation risks, enterprise development.

Вступ

У сучасних умовах стрімкого технологічного прогресу і жорсткої конкуренції на ринку інновації стали основним фактором виживання та розвитку підприємств. Ефективне управління інноваційними процесами дозволяє підприємствам не лише адаптуватися до змін зовнішнього середовища, а й створювати власні конкурентні переваги. Успішний механізм управління інноваціями має базуватися на чітко визначених етапах і інтеграції всіх ресурсів, що є в розпорядженні підприємства.

Виклад основних результатів дослідження

Механізм управління інноваціями — це система організаційних, методичних і технічних заходів, яка дозволяє підприємству або організації впроваджувати нові ідеї, розробки та технології з метою підвищення ефективності діяльності та досягнення конкурентних переваг [1].

Механізм управління інноваціями включає кілька ключових компонентів, які працюють у взаємозв'язку [2]:

1. Стратегічне планування – визначає напрями розвитку та можливості для впровадження нововведень. На цьому етапі аналізуються ринкові тенденції, досліджуються потреби споживачів та оцінюються внутрішні ресурси підприємства. Без чіткого розуміння стратегічної мети будь-які інноваційні зусилля ризикують залишитися безрезультатними.

2. Організація інноваційної діяльності – потребує створення ефективної структури управління, яка забезпечить координацію всіх процесів. Це може включати спеціалізовані відділи чи лабораторії, залучення експертів і навіть партнерство з іншими компаніями або науковими установами. Така структура сприяє швидкому ухваленню рішень та оптимальному використанню наявних ресурсів.

3. Інвестиції – є ключовим елементом механізму управління інноваціями. Фінансування може надходити з внутрішніх джерел, залучення інвесторів, грантів чи державних програм. Водночас важливо правильно розподіляти ресурси, враховуючи пріоритетність тих чи інших проєктів. Фінансові ризики є невід'ємною частиною інноваційного процесу, тому важливим є створення механізмів їхнього мінімізації.

4. Людський фактор – відіграє центральну роль у впровадженні інновацій. Працівники підприємства є генераторами ідей, і саме від їхньої зацікавленості залежить ефективність впровадження нововведень. Система мотивації, яка включає як матеріальні, так і нематеріальні стимули, допомагає активізувати творчий потенціал персоналу.

Процес реалізації інновацій починається з генерації ідей, які потім проходять ретельний аналіз. Важливо оцінити їх з точки зору економічної доцільності, технічної реалізованості та відповідності

загальній стратегії підприємства. Найбільш перспективні ідеї переходять до стадії розробки прототипів, після чого відбувається їх впровадження у виробничі процеси чи ринок. Завершальним етапом є оцінка результатів, що дозволяє визначити успішність нововведення та його вплив на ефективність діяльності підприємства [3].

Однак управління інноваціями стикається з численними викликами. Серед них варто виокремити опір змінам з боку персоналу, високий рівень невизначеності та фінансові ризики. Крім того, нестача кваліфікованих кадрів або ресурсів може значно уповільнити процес впровадження нововведень.

Незважаючи на ці труднощі, інновації є важливим інструментом для досягнення довгострокового успіху. Вони сприяють підвищенню ефективності, розширенню ринкових можливостей і зміцненню позицій підприємства [4].

Висновок

Отже, механізм управління інноваціями є стратегічним інструментом для забезпечення сталого розвитку підприємств. Ефективне управління вимагає чіткого планування, організації, мотивації та інтеграції інноваційних процесів у загальну стратегію. Тільки ті підприємства, які вчасно адаптуються до змін і здатні впроваджувати нові рішення, зможуть досягти успіху у динамічному бізнес-середовищі.

Попри існуючі виклики інновації дають підприємствам змогу підвищувати ефективність, оптимізувати процеси, створювати нові продукти та розширювати ринкові можливості. Успішна інтеграція інноваційних рішень забезпечує довгостроковий розвиток і зміцнення позицій підприємства на ринку.

Отже, підприємствам важливо активно інвестувати в інноваційну діяльність, впроваджувати сучасні управлінські практики та формувати культуру підтримки інновацій, що дозволить їм адаптуватися до змін та створювати власні конкурентні переваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Собкович, О. Д. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ. Науково-редакційна колегія 2020: С. 13.
2. Бойко, І. (2022) "МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ВПРОВАДЖЕННЯМ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ", *Collection of scientific papers «SCIENTIA»*, (May 6, 2022; Vilnius, Lithuania), pp. 14–16. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/155> (дата звернення: 26.11.2024)
3. Черешнюк, О. (2021). ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ ВИТРАТНОГО ПІДХОДУ. *Економіка та суспільство*, (30). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-42>
4. Грабчук, Інна, Володимир Самсонюк, і Ірина Твардовська. «УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ У ПІДПРИЄМСТВІ». *Економіка та суспільство*, 2023, вип. 56 (Жовтень). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-145>

Літун Максим Станіславович – студент групи МФКД-21б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: maksimlitun16@gmail.com

Науковий керівник - Єпіфанова Ірина Юрївна – д.е.н., професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, проректор з наукової роботи, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: yepifanova@vntu.edu.ua

Maksym Litun – student of group MFKD-21b, Faculty of Management and Information Technologies, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: maksimlitun16@gmail.com

Iryna Yepifanova - Vice-Rector for Research, Vinnytsia National Technical University, Doctor of Economics, Vinnitsa, e-mail: yepifanova@vntu.edu.ua